

- **1. Jos valittavana on lähiterveysaseman säilyttäminen tai palveluiden keskittäminen isompaan yksikköön, keskittäminen on parempi vaihtoehto.**

Ei samaa eikä eri mieltä

Näitä ei voida asettaa suoraan vastakkain. Pieniä lähiyksiköitä tarvitaan, harvemmin tarvittavia palveluita on mahdollista keskittää.

- **2. Mielenterveyspalveluihin pitää laittaa lisää rahaa, vaikka se olisi pois muualta.**

Jokseenkin samaa mieltä

Mielenterveyden hyvä hoito on parasta mahdollista ennaltaehkäisyä ja vähentää tehokkaasti inhimillistä kärsimystä sekä ongelmien pitkittymisestä koituvia kustannuksia.

- **3. Pelastustoimen budjetti on turvattava leikkauksilta, vaikka se tarkoittaisi sote-palveluiden rahoituksen vähentämistä.**

Jokseenkin samaa mieltä

Pelastustoimi perustuu vasteaikoihin, joten palveluverkon kutistaminen tarkoittaisi suoraan ambulanssin tai palokunnan hitaampaa paikalletuloa. Leikattavaa pelastuspalvelussa ei ole.

- **4. Rahaa ja työntekijöitä pitää siirtää sairaaloista enemmän perusterveydenhuoltoon ja sosiaalipalveluihin.**

Jokseenkin samaa mieltä

Perusterveydenhuoltoa on vahvistettava. Täytyy kuitenkin muistaa, että erikoissairaanhoito on lakisääteistä, joten siellä liikkumavara on pienempi. Hyvin hoidettu perusterveydenhuolto ja sosiaalipalvelut vähentävät erikoissairaanhoidon kokonaistarvetta.

- **5. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten palveluita pitäisi siirtää yrityksiltä enemmän julkisen puolen hoidettavaksi.**

Jokseenkin samaa mieltä

Ensisijaisesti huostaanottoja pitäisi pystyä vähentämään tukemalla perheitä ja vahvistamalla avohoidon palveluita.

- **6. Vanhustenhuollossa täytyy suosia kotihoitoa ja yhteisöllistä asumista ympärivuorokautisen hoivan sijaan, jotta kustannusten nousua saadaan hillittyä.**

Jokseenkin eri mieltä

Kun tarvitaan ympärivuorokautista hoivaa, kotihoito tai yhteisöllinen asuminen eivät ole enää

riittäviä ratkaisuja.

- **7. Ulkomaisten hoitajien tuloa töihin Suomeen on helpotettava työvoimapulan lievittämiseksi.**

Ei samaa eikä eri mieltä

Suomessa on osaavaa ja hyvin koulutettua henkilökuntaa. Ulkomaalaistaustaisia työntekijöitä tarvitaan mutta sen sijaan että heitä erikseen houkutellaan ulkomailta, tulisi panostaa koulutuksellisiin vaihtoehtoihin Suomen sisällä.

- **8. Hyvinvointialueita on liikaa, joten niitä pitää yhdistää.**

Jokseenkin samaa mieltä

Toimiakseen hyvinvointialueella on oltava riittävä väestöpohja, Varsinais-Suomessa tämä ei ole ongelma.

- **9. Eduskunnan pitää karsia hyvinvointialueiden tehtäviä, jotta kaikkein tärkeimpiin palveluihin on varaa.**

Jokseenkin eri mieltä

Tässä on kyse hoidon priorisoinnista. Rajausten tekeminen on todella hankalaa, eikä sitä ole mahdollista tehdä esimerkiksi yksilön elintapojen perusteella, sillä sairauksien syyt ovat monitekijäisiä ja osin geneettisiä. Jos rajauksiin päädytään, niiden on todella tultava valtiolta, ei jokaiselta hyvinvointialueelta erikseen. Ennen rajauksia tarvitaan laajamittainen kansalaiskeskustelu.

- **10. Eduskunnan pitäisi säätää laki, jolla hyvinvointialueet saisivat verotusoikeuden.**

Jokseenkin eri mieltä

Maakuntaverotus voi olla mahdollinen ratkaisu, mikäli kokonaisveroaste ei nouse. Tällä hetkellä hyvinvointialueiden on saatava vakautettua toiminta ja palvelut, lisää muutoksia ei kaivata verotuksen osalta välittömästi. Valtion rahoitukseen olisi hyvä lisätä kannusteita talouden ja väestön hyvästä hoidosta.

- **11. Jos on pakko valita, on parempi korottaa veroja kuin leikata julkisia palveluita ja sosiaalietuuksia.**

Jokseenkin samaa mieltä

Nykyhallitus on jo leikannut pienituloiset ahdinkoon, joka kumuloituu tuleviin sukupolviin. Ajattelen ennen kaikkea pienituloisia perheitä ja niitä pienipalkkaisia, jotka joutuvat jo nyt turvautumaan sosiaalietuuksiin pärjätäkseen. Leikkaukset eivät näissä tilanteissa kannusta, vaan kurittavat entisestään.

- **12. Suuret tuloerot ovat hyväksyttäviä, jotta erot ihmisten lahjakkuudessa ja ahkeruudessa voidaan palkita.**

Ei samaa eikä eri mieltä

Palkka saa toki korreloida koulutukseen ja kokemukseen. En silti näe, että kenenkään työ olisi 50 kertaa bussinkuljettajan tai lähihoitajan työtä arvokkaampaa, tai että he olisivat automaattisesti työssään ahkerampia. Progressiivinen verotus toki tasaa huomattavan paljon käteen jääviä tuloja.

- **13. Valtion pitäisi puuttua nykyistä voimakkaammin markkinoiden toimintaan, jotta talous olisi kaikille reilu.**

Ei samaa eikä eri mieltä

Yksityisten kansalaisten osalta valtion on toimittava puskurina, muuten esimerkiksi lääkkeiden hinta olisi jo karannut käsistä. Hankintalainsäädäntö turvaa kilpailuttamisen.

- **14. Suomessa on liian helppo elää sosiaaliturvan varassa.**

Jokseenkin eri mieltä

Suomessa on vielä jonkinlaista turvaa. Mahdollisuudet eivät ole syntymästä saakka silti samat kaikille.

- **15. Valtion ja kuntien omistusta yritystoiminnassa tulisi vähentää.**

Jokseenkin eri mieltä

Tiettyjä kriittisiä toimintoja on pidettävä valtiolla ja kunnilla huoltovarmuuden varmistamiseksi ja kustannusten hillitsemiseksi.

- **16. Suomen muuttuminen aiempaa monikulttuurisemmaksi ja monimuotoisemmaksi on hyvä asia.**

Jokseenkin samaa mieltä

Suomi ei ole irrallaan muusta maailmasta ja muutosta tapahtuu, haluttiin sitä tai ei.

- **17. Kristilliset arvot ovat hyvä pohja poliittiselle päätöksenteolle.**

Ei samaa eikä eri mieltä

Kristilliset arvot kunnioittavat tasa-arvoa, heikomman auttamista ja pyyteettömyyttä ja ovat hyvä pohja mille tahansa toiminnalle. Sen sijaan Raamatun sananmukainen tulkinta ei ole.

- **18. Sukupuolen moninaisuus pitäisi ottaa huomioon Suomessa nykyistä paremmin.**

Jokseenkin samaa mieltä

Jokaisella on oikeus tulla hyväksytyksi sukupuolesta tai sukupuolisesta suuntautumisesta riippumatta. Asenneilmasto on tässä oleellista.

- **19. Tottelevaisuus ja auktoriteettien kunnioittaminen ovat tärkeimmät arvot, jotka lapsen tulee oppia.**

Jokseenkin eri mieltä

Emme kasvata karjaa vaan tulevaisuuden osaajia.

- **20. Suomen pitäisi vähentää omia päästöjään riippumatta siitä, mitä muut maat tekevät.**

Täysin samaa mieltä

Ei ilmastokysymyksissä voi paeta länsimäisen, kehittyneen valtion vastuuta. Lisäksi Suomi suojelee päästövähennyksillä samalla omaa, upeaa luontoaan.

- **21. Poliitikkojen on asetettava Suomen ja suomalaisten etu kaiken muun edelle.**

Jokseenkin eri mieltä

Me olemme osa yhtenäistä Eurooppaa. Pieni, harvaan asuttu maa Venäjän rajalla pärjää parhaiten olemassa osa jotain suurempaa.

- **22. Ympäristön etu tulisi asettaa talouskasvun ja työpaikkojen luomisen edelle, jos ne ovat keskenään ristiriidassa.**

Jokseenkin samaa mieltä

Ympäristön suojeleminen on pitkäjänteistä työtä. Eteenpäin katsovat yritykset huomioivat toiminnassaan päästöt, joten en asettaisi työpaikkojen luomista vastakkain vihreiden arvojen kanssa.

- **23. Vahva johtaja on Suomelle hyväksi, vaikka hän toimisi sääntöjen rajamailla saadakseen asioita tehtyä.**

Jokseenkin eri mieltä

Suomi on demokratia ja presidentin rooli enemmän edustuksellinen.

- **24. Koko Suomi tulee pitää asutettuna, vaikka siitä koituisi kustannuksia.**

Jokseenkin samaa mieltä

Samana palvelutasoa on mahdotonta taata jokaiseen Suomen kolkkaan ja keskittymistä kaupunkiseutuihin tapahtuu väijäämättä. Elämisen on oltava silti mahdollista liikenneyhteyksien ja välttämättömien palvelujen puolesta myös muualla kuin kaupungissa.

- **25. Suomen kaupungistuminen on hyvä asia.**

Jokseenkin samaa mieltä

Isot keskuskaupungit mahdollistavat investointeja ja osaamiskeskittymiä, jotka koituvat koko Suomen hyväksi.

- **26. Jokaisessa kunnassa pitää olla vähintään yksi toimipiste, josta saa terveydenhuollon palveluita.**

Jokseenkin samaa mieltä

Kuntaraja ei ole tässä ratkaiseva seikka, vaan palvelun saavutettavuus.

- **27. Kiireettömän perusterveydenhuollon hoitotakuu pitää lyhentää 14 vuorokauden nykyisestä kolmesta kuukaudesta.**

Täysin samaa mieltä

Kiireettömään hoitoon pääsyn mahdollistaminen on kaikin tavoin järkevää. Terveystieteelliset ongelmat pahenevat odottaessa ja aiheuttavat moninkertaisia yhteydenottoja. Oma- ja omahoitajamalli auttaa hoitamaan tehokkaammin myös kiireettömiä vaivoja ja ennaltaehkäisemään vakavampia. Tämä on olennaista myös terveydenhuollon kustannusten hillitsemiseksi, sillä erikoissairaanhoidon ja päivystyksellisen hoidon on aina kalliimpaa kuin ensihoon puuttuminen ajoissa.

- **28. Yöpäivystyksistä päättäminen kuuluu omalle hyvinvointialueelleni - ei Suomen hallitukselle.**

Täysin samaa mieltä

Hyvinvointialueilla on tarkempi tieto alueensa väestöstä ja tarpeista.

- **29. Palvelusetelien käyttöä täytyy lisätä, jotta hoitojonoja saadaan lyhyemmiksi.**

Ei samaa eikä eri mieltä

Palvelusetelijärjestelmä palvelee eniten niitä, joilla on mahdollisuus tehdä vertailua palveluntarjoajista ja ehkä ostaa lisäpalveluita kylkeen. Tarvitaan siis kykyä, osaamista ja välineet, joilla palvelusetelillä pystyy itselleen hoitoa hankkimaan.

- **30. Julkisia varoja ei pidä käyttää yksityisiin terveystieteisiin palveluihin.**

Jokseenkin samaa mieltä

Täytyy muistaa, että yksityisen terveydenhuollon pääasiallinen tarkoitus on tehdä voittoa. En vastusta kategorisesti yksityisen terveydenhuollon kelakorvauksia mutta tällä hetkellä asetelma on vinoutunut, sillä yksityisiä palveluja käyttävät pääosin varakkaammat ja terveemmät. Hoidon perusteiden tulisi kuitenkin olla lääketieteellisiä. Yksityiset palvelut voivat tietyin ehdoin olla hyvä kumppani julkisille. Esimerkiksi jonkin tietyn alueen koko väestön hoito samoin rahoitusperustein kuin julkisella puolella on kannatettava ratkaisu.

- **31. Alle 23-vuotiaan pitää päästä nopeammin mielenterveyspalveluiden piiriin kuin yli 23-vuotiaan.**

Jokseenkin samaa mieltä

Ikäraja on toki veteen piirretty viiva mutta pidän tärkeänä nuorten nopean hoitopääsyn turvaamista.

- **32. Pieniä neuvoloita ei saa lakkauttaa.**

Jokseenkin samaa mieltä

Neuvola on lähipalvelu, jonne saavutaan usein koko perheen voimin. Perheiden palveluja ei tule heikentää tai vaikeuttaa. Varhan alueella ehkäisy on maksutonta alle 20-vuotiaille ja tästä on ehdottomasti pidettävä kiinni. Maksuton ehkäisy vähentää tutkimusten mukaan teiniraskauksia ja parantaa seksuaaliterveyttä.

- **33. Koululaisten hammastarkastuksia pitää lisätä, vaikka se kasvattaisi hammashoidon jonoja.**

Jokseenkin eri mieltä

Lakisääteiset hammastarkastukset tehdään 1., 5. ja 8. luokan oppilaille. Jos ongelmia tarkastuksessa on, jatkokäynnit seuraavat automaattisesti. Koko ikäluokan uusilla tarkastuksilla ei saavuteta riittävästi hyötyjä kustannuksiin nähden.

- **34. Alle 25-vuotiaille pitää tarjota maksuton ehkäisy.**

Täysin samaa mieltä

Varhan alueella ehkäisy on maksutonta alle 20-vuotiaille ja tästä on ehdottomasti pidettävä kiinni. Maksuton ehkäisy vähentää tutkimusten mukaan teiniraskauksia ja parantaa seksuaaliterveyttä.

- **35. Hyvinvointialueet pakenevat vastuutaan pitämällä vanhukset liian pitkään kotihoidon piirissä.**

Jokseenkin eri mieltä

Ympäri vuorokautisen hoivan paikkoja tarvitaan aina. Tällä hetkellä yksityiset palveluntarjoajat voivat hinnoitella palvelun halunsa mukaan, mikä asettaa Varhan hyvinvointialueena puun ja kuoren väliin, kun valtion myöntämää rahaa ei ole. Varhan tulisi panostaa omien palvelujen tuottamiseen, jotta kustannusrakenne saadaan pidettyä kurissa ja paikat riittävät silti niitä tarvitseville.

- **36. Iäkkäiden ympärivuorokautisen hoivan mitoituksen pitää olla vähintään seitsemän hoitajaa kymmentä hoidettavaa kohden.**

Jokseenkin samaa mieltä

Pienissä yksiköissä henkilöstömitoituksen tulee olla normia korkeampi, sillä muuten henkilökuntaa ei voida turvata kolmeen vuoroon.

- **37. Suomessa kokeillaan järjestelmää, jossa yli 65-vuotiaat pääsevät yksityiselle yleislääkärille terveystakeskusmaksun hinnalla. Käytäntö pitää ottaa pysyvästi käyttöön.**

Jokseenkin eri mieltä

Kritisoin yksityisten lääkäriasemien tukemista kun samaan aikaan hyvinvointialueet kärvistelevät rahapulassa. Kokeiluun suunnatut rahat olisi voinut käyttää suoraan alueiden omalääkärimallin kehittämiseen. Hyvää kokeilussa on se, että yleislääkärin hintakatoksi on asetettu 100€.

- **38. Vanhuksen oikeus ulkoiluun on kirjattava lakiin.**

Jokseenkin eri mieltä

Toivon sydämestäni jokaiselle iäkkäälle mahdollisuutta ulkoilla yksin tai avustettuna tahtonsa mukaisesti. Lakikirjaukset voivat kuitenkin johtaa kohtuuttomiin tilanteisiin.

- **39. Hoitajia on tuotava Suomeen ulkomailta.**

Jokseenkin eri mieltä

Suomessa on osaavaa ja hyvin koulutettua henkilökuntaa. Ulkomaalaistaustaisia työntekijöitä tarvitaan mutta sen sijaan että heitä erikseen houkutellaan ulkomailta, tulisi panostaa koulutuksellisiin vaihtoehtoihin Suomen sisällä.

- **40. Lääkärin ja hoitajan on osattava suomea tai ruotsia.**

Täysin samaa mieltä

Kielitaidon ei tarvitse olla täydellinen mutta ymmärretyksi on tultava potilasturvallisuuden vuoksi. Muiden kielten taitoa tulisi hyödyntää sotepalveluissa enemmän.

- **41. Lääkäri pitää velvoittaa työskentelemään julkisella puolella kahden vuoden ajan valmistumisen jälkeen.**

Jokseenkin eri mieltä

Käytännössä erikoistuvat lääkärit työskentelevät joka tapauksessa julkisella puolella.

- **42. Terveystakeskusmaksun vuokrahenkilöstölle pitää asettaa maanlainen hintakatto, sillä keikkalääkäreiden palkat ovat karanneet käsistä.**

Jokseenkin samaa mieltä

Ala vaatii selkeästi enemmän säätelyä kuin mitä aikaisemmin käytössä on ollut.

- **43. Pelastustoimi jää hyvinvointialueilla sote-palveluiden varjoon, joten pelastusala pitää siirtää valtion hoidettavaksi.**

Täysin eri mieltä

Varhan alueella pelastusalan hoidossa on myös ambulanssit. Kokonaisuuden koordinointi on järkevää hoitaa alueellisesti.

- **44. Epäpätevän henkilöstön käyttö puhuttaa pelastusalalla. Kaikilta pelastajilta pitää vaatia pelastusalan tutkinto, vaikka se vaikeuttaisi työvoiman saantia.**

Jokseenkin samaa mieltä

Pelastajan työ edellyttää vankkaa ammattiosaamista.

- **45. Hyvinvointialueiden pitää saada verotusoikeus (ns. maakuntaverot) palveluiden turvaamiseksi.**

Jokseenkin eri mieltä

Maakuntaverotus voi olla mahdollinen ratkaisu, mikäli kokonaisveroaste ei nouse. Tällä hetkellä hyvinvointialueiden on saatava vakautettua toiminta ja palvelut, lisää muutoksia ei kaivata verotuksen osalta välittömästi. Valtion rahoitukseen olisi hyvä lisätä kannusteita talouden ja väestön hyvästä hoidosta.

- **46. Kokonaisveroaste saa nousta, jotta kansalaisten terveydenhuolto voidaan turvata.**

Täysin eri mieltä

Terveydenhuolto on kaikille kuuluva peruspalvelu, joka valtion tulee priorisoida menoissaan.

- **47. Lihavuuslääkkeitä ei tule maksaa julkisista varoista.**

Jokseenkin eri mieltä

Osa lihavuuslääkkeistä on Kela-korvattavia, osa ei. Lihavuuden hoito on järkevää inhimillisesti, kansanterveydellisesti ja kansantaloudellisesti. Lääkekorvauksen myöntämisen tulee olla linjassa muihin sairauksiin verrattuna.

- **48. Julkisessa terveydenhuollossa pitää säästöyistä priorisoida potilaita, joilla on parempi ennuste parantua.**

Jokseenkin eri mieltä

Priorisointia tehdään jo nyt lääketieteellisin perustein ja perustuen hoidon vaikuttavuuteen. Hoitoja ei voi valita itselleen kuin kaupasta, tarvitaan aina lääkärin ammatillinen arvio. Lääkärin arvio taas ei sisällä priorisointia säästöyistä. Inhimilliset syyt ovat asia erikseen, aina täydellä teholla hoitaminen ei ole potilaan halun mukaista tai lääketieteellisesti perustelua (esim. tehohoidon rajaukset, jos tehohoidosta ei perustilanteen vuoksi kuitenkaan voisi toipua takaisin elämään).

- **49. IS:n selvityksen mukaan hyvinvointialueilla työskenteli syksyllä 2024 johtajanimikkeellä yli 650 henkilöä. Johtajien määrää pitää karsia.**

Jokseenkin samaa mieltä

Muutosvaiheen organisaatioista ollaan tällä kaudella siirtymässä kohti päällekkäisyyksien karsintaa.

- **50. Moni kansanedustaja osallistuu laiskasti aluevaltuustojen kokouksiin. Kansanedustajien ei pitäisi olla ehdolla aluevaaleissa.**

Jokseenkin samaa mieltä

Arvostan kokoneiden vaikuttajien osaamista. Rooli kansanedustajana ja aluevaltuutettuna on ongelmallinen, sillä henkilön odotetaan tekevän samoista asioista päätöksiä eri mandaatilla. Myös ajankäyttö vaativissa tehtävissä mietityttää.

- **51. Kovapalkkaisimmat hyvinvointialueiden johtajat tienaa enemmän kuin pääministeri, jopa yli 18000 euroa kuussa. Hyvinvointialueiden johtajien palkkoja pitää laskea.**

Jokseenkin samaa mieltä

Yksittäisen johtajan palkka ei toki hetkauta hyvinvointialueen taloutta.

- **52. Hyvinvointialueita on liikaa.**

Jokseenkin samaa mieltä

Hyvinvointialueiden perustaminen oli kompromissien kompromissi, eikä järjestelmä ole vielä

valmis. Kokemusten perusteella sitä on järkevää jatkokehittää, jotta voidaan turvata kansalaisten palvelut koko Suomen alueella mahdollisimman tasapuolisesti.

- **53. Salon yöpäivystyksen lakkauttaminen oli oikea päätös.**

Täysin eri mieltä

Mielestäni yöpäivystys olisi pitänyt säilyttää Salossa myös syksyn 2025 jälkeen.

Lakkauttaminen ei tuo säästöjä ja heikentää palveluita.

- **54. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen tulee jatkaa palvelupisteiden sulkemisia, jotta sote-palveluiden laatu ja henkilöstön riittävyys voidaan turvata.**

Jokseenkin eri mieltä

On aivan totta että kaikkiin pisteisiin ei ole tällä hetkellä mahdollista saada henkilökuntaa niin, että toimintaa olisi mahdollista jatkaa. Se lisääkö palvelupisteiden sulkeminen henkilökunnan määrää toisaalla, on aivan toinen kysymys. Olennaista on pystyä turvaamaan tärkeimmät lähipalvelut koko Varhan alueella.

- **55. Turkuun tarvitaan huumeiden käyttöhuone, jos lainsäädäntö sen tulevaisuudessa mahdollistaa.**

Jokseenkin samaa mieltä

Huumeongelma on todellinen, eikä poistu kieltämällä tai vähätteleillä. Käyttöhuoneet tutkitusti vähentävät huumeidenkäytön aiheuttamia ongelmia sekä käyttäjille että muulle väestölle.